

Bug'doy boshog'i

Ertak

- Bug'doy hosili qachon yig'ib olinadi?
- Non dasturxonga qanday yetib keladi?
- Qaysi kasb egalari non ishlab chiqarishda qatnashadi?

O'qing.

Bir bor ekan, bir yo'q ekan, katta hovlida ikkita sichqoncha va xo'rozvoy yashar ekan. Sichqonchalar qo'shiq aytib, raqsga tushar, tinmay u yoqdan bu yoqqa sakrasharkan. Xo'roz esa erta tongda uyg'onib, hammani qo'shig'i bilan uyg'otar, keyin ishga kirishar ekan. Kunlardan bir kun xo'rozvoy hovlini supurayotib, yerda bug'doy boshog'ini ko'rib qolibdi.

– Hoy, sichqonchalar, mana bunga qaranglar! – deb ularni chaqiribdi.

Sichqonchalar yugurib kelib:

- Bug‘doyni yanchish kerak! – deyishibdi.
- Kim yanchadi? – so‘rabdi xo‘rozvoy.
- Faqat men emas! – qichqiribdi biri.
- Faqat men emas! – qo‘shilibdi ikkinchisi.
- Mayli, o‘zim yanchaman, – debdi xo‘rozvoy va ishga kirishib ketibdi. Sichqonchalar esa “Bekinmachoq” o‘ynashga tushishibdi.

Xo‘rozvoy ishini tugatib, sichqonchalarga yuzlanibdi:

- Hoy, do‘stlarim, qarang, qancha don yanchdim! Sichqonchalar yugurib kelib, bir ovozdan:
- Endi donni tegirmonga* olib borib, un qilish kerak! – deyishibdi.
- Kim olib boradi? – so‘rabdi xo‘rozvoy.
- Faqat men emas! – qichqiribdi biri.
- Faqat men emas! – qo‘shilibdi ikkinchisi.
- Mayli, – debdi xo‘rozvoy, – o‘zim olib boraman.

Don solingan qopni yelkasiga ortibdi-da, tegirmon tomonga jo‘nabdi. Sichqonchalar esa “Kimo‘zar” o‘yinini o‘ynashga tushishibdi. Bir-birini quvlab, rosa yayrashibdi.

Xo'rozvoy tegirmondan qaytib, yana sichqonchalarni chaqiribdi:

– Qaranglar, qancha un olib keldim!

Sichqonchalar yugurib kelib, xo'rozvoyni maqtashga tushishibdi:

– Balli xo'rozvoy, ofarin senga! Endi undan xamir tayyorlab, shirin kulcha-yu nonlar pishirish kerak.

– Kim xamir qoradi? – so'rabdi xo'rozvoy.

– Faqat men emas! – qichqiribdi biri.

– Faqat men emas! – qo'shilibdi ikkinchisi.

Xo'rozvoy o'ylab-o'ylab:

– Bu ish ham o'zimga qoldi, – debdi.

U xamir qoribdi, o'tin tashib, tandir yoqibdi.

Tandir qizigach esa kulchani pishirishga qo'yibdi.

Bu orada sichqonchalar ham vaqtzni zoye* ketkazmay, qo'shiq kuylab, raqsga tushishibdi.

Kulcha pishib chiqdi. Xo'rozvoy uni dasturxonga qo'yibdi, sichqonchalar ham darrov yetib kelishibdi.

Ajabo, ularni chaqirishga ham hojat qolmabdi!

- Shunday qornim ochib ketdiki! – debdi biri.
 - Hozir paqqos tushiraman! – debdi ikkinchisi.
- Sichqonchalar dasturxon atrofiga o'tirishibdi.

Xo'rozvoy ularga yuzlanib:

– To'xtang, to'xtang! Siz avval menga bug'doy boshog'ini kim topib olganini ayting-chi, – debdi.

– Sen topib olding, – jo'r bo'lib baland ovozda javob berishibdi sichqonchalar.

– Boshog'ni kim yanchdi? – so'rabdi xo'rozvoy.

– Sen yanchding, – biroz sekinroq javob berishibdi sichqonchalar.

– Donni tegirmonga kim olib bordi?

– O'zing olib bording.

– Kim xamir qordi? O'tin tashidi? Tandirni yoqdi? Kulcha pishirdi?

– Barini sen qilding, – deya past ovozda javob berishibdi sichqonchalar.

– Sizlar-chi? Sizlar nima qildingiz?

Sichqonchalar nima deb javob berishni bilmay, o‘rnilaridan turishibdi, xo‘rozvoy esa ularni to‘xtatishga urinmabdi ham.

To‘g‘ri-da! Bunday dangasa va ishyoqmaslarni mehmon qilging kelmaydi-da...

tegirmon – donni yanchib, un qilib beradigan qurilma
zoye – behuda, bekor

1. Ertakning bosh qahramonlarini sanang.
2. Sichqonchalar nima bilan mashg‘ul edi?
3. Xo‘rozvoy qanday fe‘l-atvorga ega?
4. Xo‘rozvoy nima pishirmoqchi bo‘ldi?
5. Sichqonchalar unga qanday “ko‘maklashishdi”?
6. Kulcha pishib chiqqanda sichqonchalar nima qilishdi?
7. Qanday qilib xo‘rozvoy sichqonchalarning ta‘zirini berdi?
8. Ushbu ertak nimaga o‘rgatadi?

Ertakni gapirib berishga tayyorlaning.